Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery St Jersey City, N.J. 07302
Телефони (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК XC. Ч. 28. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 12-го СІЧНЯ 1983 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, FEBRUARY 12, 1983 No. 28. VOL. XC.

Екзекутива Православної Ліги відбула наради

Ірвінгтон, Н.Дж. (Й.К.). — В днях 14-го та 15-го січня 1983 року Крайова Екзекутива Української Православної Ліги ЗСА відбула тут своє чергове засідання. Нарадами керувала д-р Гейл Волощак з Рочестеру, Мінн. В нарадах взяли участь референти різних відділів Ліги в Америці. Поміж присутніми були Архиєпископ Марко в супроводі протоієрея Тараса Чубенка з Картерету, Н.Дж. Протоієрей отець Сергій Непріль, настоятель парафії Святої Тройці в Ірвінгтоні, та отець Іван Наконечний, настоятель парафії Святого Вознесіння в Мейплвуді, Н.Дж., вітали членів Екзекутиви.

Архиєпископ Марко в своєму виступі висловив свою любов до членів Православної Ліги та подякував Лізі за ту велику працю, яку вона зробила на користь Української Православної Церкви та за їхню зацікавленість майбутністю Церкви. Рівнож Владика Марко говорив про висвячення номінованого єпископа та про брак нових єпископів та священиків.

Основними предметами нарад були звіти членів Екзекутиви та голів діючих комісій, затвердження плянів відзначення 1000-ліття хрищення України, затвердження стипендій семінаристам на 1982-83 рік в сумі 4,200 дол. через Стипендійний фонд ім. Митрополита Іоана. Також було переглянено окремі точки бюджету та обговорено цілий ряд важливих проблем, які будуть теж обговорюватись на засіданні Ради Митрополії УАПЦ. Президент Ліги д-р Г. Волощак разом з віцепрезидентом Ліги у супроводі духовних дорадників плянують взяти участь в нарадах Ради Митрополії.

Наступне засідання Екзекутиви призначене на 21-го травня в Геммонді, Індіяна. Після цих нарад члени Екзекутиви візьмуть участь в передконвенційній зустрічі-забаві.

Появився збірник на пошану проф. Л. Винара

Ню Йорк, Н.Й. — Українське Історичне Товариство видало за редакцією д-ра Олександра Домбровського збірник „Любомир Р. Винар" з нагоди 30-ліття його науково-академічної діяльности.

Це 71-сторінкове видання охоплює академічну і наукову діяльність д-ра Винара, видатного українського історика, провідного організатора українського наукового життя і голови Українського Історичного Товариства. Ювіляр є звичайним професором і директором Етнічного дослідчого центру при Кентському стейтовому університеті і професором історії України на катедрі історії Українського Вільного Університету. Д-р Л. Винар є також редактором і основником „Українського Історика" і англомовного журналу етнічних студій „Етнік Форум".

У збірнику видруковано такі матеріяли: англомовне „Впровадження 'редактора видання'; проф. Олександер Оглоблин: „Слово про Любомира Винара"; проф. Олександер Домбровський: „Науково-організаційна діяльність Л. Винара"; проф. Лев Биковський: „Наша співпраця: риски до портрету проф. Л. Винара"; проф. Дмитро Штогрин: „Бібліографія праць Любомира Винара"; показник імен закінчує цю естетично видану працю.

Видання, яке коштує 6 дол., можна замовляти в Адміністрації „Українського Історика" або в Секретаріяті УІТ: Ukrainian Historical Association, c/o O.Dombrowsky, 16 Clinton Terrace, Jamaica, N.Y. 11432.

Відкрилася виставка картин З. Онишкевича

Локуст Веллі, Лонг Айленд, Н.Й. — Тут, у Каунтрі Арт Ґалерії, при 198 Бирч Гилл Ровд, у суботу, 12-го лютого, відкрилася виставка творів відомого українського артиста-маляра Зеновія Онишкевича. Виставка триватиме до середи, 2-го березня, кожного дня за вийнятком неділь і понеділків, від 10-ої години ранку до 5-ої години по полудні.

На виставці можна побачити образи трьох великих груп цього відомого маляра, графіка, ілюстратора книжкових видань і газет, таких, як „Ню Йорк Таймс" та інших. Це такі групи: „З-над ріки Гадсону", „Альпи Швайцарські" та „Венеція".

З. Онишкевич народився у Львові 8-го грудня 1929 року. Він навчався малярства у Студентській мистецькій лізі у Ню Йорку, потім продовжував свої студії в Крайовій Академії красних мистецтв, куди дістав дві повні стипендії. Диплом закінчення студій мистець дістав з відомого художнього Інституту Пратта в Ню Йорку. Він є членом кількох мистецьких товариств, учасником багатьох виставок і нагород; особливою увагою втішалися його знамениті акварелі.

Не менш відомий мистець, як портретист, і це З. Онишкевича в свій час запросили до Ватикану, де мистець зробив портрети покійному вже Папі Павлові УІ в 1967 році у натуральний зріст, та виконав такі ж портрети Патріярха Йосифа, двох інших кардиналів та кількох інших високих достойників Католицької Церкви. Твори мистця пишаються по великих музеях світу, в тому числі крім

(Продовження на ст. 3)

Відбудеться концерт присвячений Барвінському

Ню Йорк, Н.Й. — Український Інститут Америки вшанує пам'ять великого українського композитора Василя Барвінського у 20-річчя його смерти, в неділю, 13-го лютого, о 4-ій годині по полудні, тут, у власній залі, концертовим виконанням його творів. Цей концерт — це третій концерт із серії Концертів Українських Композиторів. Виступатимуть співак Метрополітальної опери Андрій Добрянський, піяніст Тома Гриньків, челіст Нестор Цибрівський і скрипаль Галина Стрілець.

Маестро А. Добрянський співатиме: „Благословенна будь", „Місяцю, князю", „Ой, ходить сон", „Ой, поля" та „Псалом 94-ий". Піяніст Т. Гриньків гратиме „Прелюдію в Е-моль", „Прелюдію в Сіс-дур" і „Прелюдію в Е-моль". Челіст Н. Цибрівський гратиме „Сонату Сіс-моль" із супроводом Т. Гринькова. „Тріо, опус ч.І, А-моль", всі три частини, виконає відоме вже із своїх успішних виступів на концертових камерних сценах інструментальне тріо „Калина": Г. Стрілець — скрипка, Н. Цибрівський — віольончеля, Т. Гриньків — фортепіяно. Після концерту — товариська зустріч.

СТРАЙК ВОДІЇВ ВАНТАЖНИХ АВТ ЗАКІНЧИВСЯ

Вашінгтон. — Після 11-ох днів провідники Асоціяції незалежних водіїв заповіли, що страйк закінчують. Як причину вони подають те, що десятки членів Палати Репрезентантів і Сенату запевнили їх, що перевірять проєкт податку, який торкається саме тих водіїв вантажних авт.

Майкел Паркгирст, голова Асоціяції, повідомив під час пресової конференції у четвер, 10-го лютого ц.р, що він закликає всіх водіїв негайно повернутися до праці.

Ще перед заявою голови Асоціяції поліція ствердила що випадки насильства помітно зменшилися в останніх днях, а з тим рух вантажних авт на дорогах посилився.

Впродовж тих 11-ох днів ушкоджено через акти насильства проти нестрайкуючих понад 1,700 вантажних авт в тому 580 ушкоджено пострілами. Понад 60 водіїв було поранених, а сотню з атакуючих арештовано.

Але помимо тих бурхливих сутичок поміж страйкуючими водіями і тими, що не хотіли підпорядкуватися, стверджують, що власти во не було великого впливу на торгівлю з приводу того страйку та не відчулося помітної дорожнечі товарів, що їх члени Асоціяції незалежних водіїв перевозять, хоча ціни на свіжу городовину та овочі піднеслися у деяких крамницях. Це однак пояснюють не лише страйком, а сніговією, яка навістила східне побережжя минулого тижня.

Хоча М. Паркгирст у своїй заяві на закінчення страйку ствердив, що Асоціяція яку він очолює, здобула тим страйком більший успіх для промисловости як хто інший в минлому, члени Асоціяції є іншої думки. Слова Паркгирста зустрілися з окликами обурення.

У світі

ДИПЛОМАТИЧНІ ДЖЕРЕЛА повідомили з Буенос Айресу, столиці Арґентини, що ця країна отримала ще понад 20 літаків типу Міраж III від Франції, доводячи загальне число куплених у Франції літаків такого типу від конфлікту з Британією за Фальклянські острови минулого року до 70.

ОФІЦІЙНІ ОСОБИ Непалю перестерегли альпіністів, щоб вони робили за собою порядок і не засмічували гір залишеним після себе сміттям та іншими речами. Еверест після кожної експедиції обростає, як з непальського, так і з китайського боку, горами сміття, яке альпіністи залишають на своїх стоянках і по дорозі. Непальський уряд видав спеціяльне розпорядження, яке зобов'язує кожну групу альпіністів наймати додатково 10 робітників, які повинні очистити місця стоянок після перебування там групи. Виконання цього розпорядження буде суворо контролюватися.

ПРЕЗИДЕНТИ П'ЯТЬОХ західньоафриканських країн — Тоґо, Берега Слонової Кости, Ніґерії, Верхньої Вольти і Беніна — зустрілися терміново в північному місті Тоґо Кара, щоб обговорити кризу, яка повстала в результаті вигнання з Ніґерії мільйонів нелеґальних іміґрантів в цю країну. Офіційні джерела повідомили також, що президент Чаду теж має прибути на конференцію.

ДВІ ОСОБИ, МУЖЧИНА І жінка, з Кольорадо, які були ув'язнені на протязі 28-ох днів у Ґватемалі, буцім то за приналежність до партизанів, були звільнені наказом суду і повернулися в середу до ЗСА.

У РІДКІСНОМУ ПРОЯВІ єдности японські опозиційні партії зажадали в середу, 9-го лютого, щоб колишній прем'єр-міністер Японії Какуеі Танака зрезиґнував з члена парляменту з уваги на обвинувачення шість років тому, що він отримав від компанії Локгід 2 мільйони дол. у формі хабара. Офіційні особи парляменту висловили сумнів чи Танака піде добровільно, а тим більше не надіються, що правляча ліберально-демократична партія допоможе опозиційній меншості провести резолюцію, яка вимагає від Танаки залишити свій пост.

ДЕЛЕҐАТИ НА Мадридську конференцію про перегляд виконання рішень Гельсінкських угод говорять, що країни совєтського бльоку з одного боку і країни західних демократій з другого не могли прийти до порозуміння, як приспішити роботу цієї конференції 33-ох европейських країн, Канади і ЗСА. Замість того, заявили делеґації, вони обмінялися взаємними обвинуваченнями в межах проблем від Польщі до питання післявоєнних кордонів в Европі.

ПОНАД 9,000 ВИСОКИХ службовців громадської служби в провінції Квебек повернулися до праці у вівторок, 8-го лютого, після двотижневого страйку проти скорочення заробітної платні. Хоч службовці проголосували в понеділок повернутися на працю, вони вирішили продовжувати боротьбу іншими методами.

У ВІВТОРОК, ВНОЧІ 8-го лютого, озброєні викрадачі вдерлися до стайні фарми Аґа Хана в Ірляндії і забрали Шерґара, одного з найкращих перегонових коней у світі. Викрадачі зажадали 2,7 мільйона долярів викупу за Шерґара, якому 5 років. Кінь здобув перше місце у 1981 році в Ірляндії і в Англії. Цього року його признали найкращим бігуном Европи. Шерґара оцінювали на 13,5 мільйона долярів, що є европейським рекордом на даний час.

ВЕРХОВНЕ КОМАНДУВАННЯ іракської армії повідомило в середу, 9-го лютого, що вже четверта спроба іранських військ прорвати іракську оборону не вдалася їм. Згідно з даними іракської сторони великі іранські військові з'єднання наступали на відтинку фронту шириною 20-25 миль на схід від Аль Амара, столиці провінції Мізан. Четвертий корпус іракської армії, який обороняв цей відтинок фронту, відбив усі атаки противника. З документів, захоплених у полонених, видно, що основною ціллю наступу було місто Аль Амара. Командир Четвертого корпусу генерал Гішам Сабаг аль-Фахрі сказав кореспондентам, що Іран зосередив великі сили і що очікується нових атак.

ПРЕДСТАВНИК ОН, який виступає як посередник у переговорах між Афганістаном та Пакістаном про виведення совєтських військ з Афганістану заявив у середу. 9-го лютого, що він „зробив прогрес" у своїй останній серії розмов. Заступник генерального секретаря ОН Дієґо Кордовез видав заяву після 17-ох днів переговорів з офіційними представниками Афганістану і двох сусідніх країн, Пакістану та Ірану.

ВАЛЕНСУ ДОПИТУЮТЬ

Варшава, Польща. — Лех Валенса прибув у четвер з Ґданська до Варшави до військового прокуратора на допит у справі п'ятьох колишніх дорадників забороненої сьогодні профспілки „Солідарність", яких обвинувачують у підбурюванні.

Зараз після приїзду Валенса зустрівся із своїм адвокатом Владиславом Сіла-Новіцкім.

Валенса отримав уже два виклики з'явитися до військового прокуратора Варшави, але перший виклик він зіґнорував тому, що виклик не був підписаний і не пояснював причини виклику. Валенса погодився прибути на другий виклик і дати свідчення у справі Яцека Куроня, колишнього дорадника „Солідарности", та інших чотирьох членів Комітету громадської самооборони, відомого під скороченою назвою КОР, який був дисидентською організацією.

Всі п'ятеро були арештовані в грудні минулого року після введення військового стану і були обвинувачені у спробах повалити уряд. Максимальна кара за такий злочин — кара смерти.

Яцек Куронь був дорадником Л. Валенси під час страйку в корабельні в Ґданську, який привів до народження „Солідарности". Куронь та його послідовники продовжували консультувати профспілку „Солідарність" на протязі всіх 16-ох місяців її існування, в загальному вимагаючи обережних дій.

Вміжчасі Мірослав Дацкєвіч, заступник голови закордонного відділу комуністичної партії на пресовій конференції у Відні заявив, що Едвард Ґєрек, колишній польський лідер, звільнений з ув'язнення „як усі інші інтерновані". Якщо обвинувачення проти Ґєрека будуть достатні, він стане перед судом, сказав Дацкєвіч. Тепер ведуться розслідування проти сина Ґєрека, Єжи, але Дацкєвіч не пояснив змісту обвинувачень.

БУШ ОБОРОНЯВ ПОЛІТИКУ ЗСА

Лондон, Англія. — Виступаючи тут в Королівському інституті для міжнародних справ віцепрезидент Джордж Буш обширно вияснив „атомову політику" президента Роналда Реґена. Відповідаючи на питання чому американський уряд голосував в ОН проти резолюції яка закликала до „замороження" атомових озброєнь, Буш заявив, що Америка та американський нарід є всеціло за знесенням атомової зрбої.

„Я думаю, що кожний пастор, кожна молода людина, повинні долучитися до походу за знесення всіх атомових озрбоєнь. І це буде вказувати на правдиву моральність таких домагань. Одначе, ми не думаємо, що це є справедливо і морально, щоб одна сторона мала 1,200 могутніх атомових бомб, тоді коли НАТО не має майже нічого для зрівноваження тієї атомової сили".

Віцепрезидент Буш сказав, що плян президента Реґена впровадити змодернізовані американські атомові ракети до Західньої Европи може бути відкликаний лише тоді, коли СССР знищить 600 нуклеарних ракет середнього засягу і 1,200 великих ракет з атомовими головками, які є тепер націлені на Західню Европу.

Як відомо, командування НАТО одобрило нові американські атомові ракети типу Першінґ-2 та атомові бомби приміщені на воєнних кораблях для оборони Західньої Европи.

Віцепрезидент Буш відвідав раніше Італію, Францію, Західню Німеччину, Голляндію й Бельгію і з Лондону повертається до Вашінґтону, де зложить звіт про свої відвідини президентові Реґанові.

Вайнберґер відкинув пропозиції Ізраїля

Вашінґтон. — Речники Адміністрації президента Роналда Реґена повідомили в середу, 9-го лютого, що секретар оборони Каспар Вайнберґер відкинув запропоновану Ізраїлем угоду, на основі якої ізраїльська армія поділиться військовими інформаціями, що вона їх здобула під час наїзду на Ливан влітку минулого року.

Причиною відмови прийняття такої пропозиції речники назвали побоювання Вайнберґера, що така угода може втягнути ЗСА в „довготривалі зобов'язання" щодо Ізраїля, чого саме хоче уникнути Вайнберґер.

Офіційні речники також сказали, що Вайнберґер не довіряє сучасним лідерам Ізраїля і що вони занадто багато вимагають.

„Інформація не варта тієї ціни, яку вони вимагають", — сказав Вайнберґер. Ізраїль поставив вимогу післати ізраїльських експертів до ЗСА зі здобутою зброєю і отримати всі аналізи. Вайнберґер відкинув таку пропозицію, бо вона могла дати ізраїльцям доступ до військових секретів ЗСА.

Ізраїль також наполягав на збереженні за собою права вета в питаннях передачі інформацій та даних аналізи третім державам, включаючи членів НАТО, і на проведенні заходів, які ґарантували б секретність інформації.

Офіційні представники Департаменту оборони сказали, що військові кола хотіли минулої осени післати до Ізраїля групу експертів, як це було після попередніх ізраїльських воєнних операцій, але Вайнберґер вирішив не посилати їх, щоб не перешкодити нормальному розвиткові політичних заходів.

Японські фірми признаються до вини

Сан Франсіско. — Японська фірма компюторів Гітачі та два її урядники призналися перед судом в Сан Франсіско, що вони працювали над тим, щоб красти тайні інформації про компютори з відомої американської корпорації Ай-Бі-Ем.

Ця справа тягнеться ще від червня минулого року і тепер Департамент справедливости розглядав оскарження проти найбільших японських фірм компюторів Гітачі і Міцубічі та 22-ох японських високих урядовців тих фірм за спробу крадежу американських тайних інформацій щодо будови компюторів.

У висліді японці призналися до вини, щоб заощадити дальший скандал та кошти судової розправи. Головний інженер фірми Гітачі та один з її менаджерів призналися до вини і одного з них присудили на 10,000 долярів кари, а другого на 4,000 долярів. Саму фірму „Гітачі" присуджено на 10,000 долярів кари. Речники фірми призналися, що вони доручили виплатити 540,000 долярів за тайні інформації про компютори Ай-Бі-Ем, але переконують що не знали, що ті інформації є крадені.

ШАРОН ЗРЕЗИҐНУВАВ

Єрусалим, Ізраїль. — Кабінет міністрів Ізраїля проголосував у четвер, 10-го лютого, 16 голосами проти 1 прийняти рекомендації державної комісії, щоб міністер оборони Арієль Шарон і три інші високі генерали ізраїльської армії залишили свої пости за „посередню участь" у масовому вбивстві цивільних палестинських втікачів у західньому Бейруті у вересні минулого року.

Голосування наступило після трьох днів політичних дискусій і вуличних безпорядків, викликаних доповіддю комісії, яка визнала ізраїльських лідерів „посередньо відповідальними" за масове вбивство палестинських біженців. Проти рекомендації комісії голосував тільки сам Арієль Шарон, який відтак зрезиґнував.

Як міністри обговорювали висновки і рекомендації комісії, на вулицях відбувалися антиурядові демонстрації під будинком прем'єр-міністра Менахема Беґіна. Саме в одну з груп цих демонстрантів хтось кинув ручну гранату, яка вбила одну особу, а 11 поранила, включаючи двох поліцаїв. Антиурядових демонстрантів обзивали, висміювали, штовхали і били товпи проурядових демонстрантів, які вирушили з центру Єрусалиму.

Вийшовши з рядів проурядових демонстраняів, які продовжували демонструвати навіть після вибуху гранати, Шарон осудив напад як „акт люнатика". Коли його спитали, чи він все ще є міністром оборони, він відійшов. „Я не маю наміру відповідати на рішення уряду, яке говорить само за себе. І я не хочу нічого говорити про мої наступні кроки", — заявив Шарон, який пізніше таки зрезиґнував.

ГЕН. ДЕЙВИД ДЖОВНС, колишній голова Об'єднаних Шефів Штабів, який відійшов на пенсію, заявив, що намагання демократів зменшити мілітарно-оборонні видатки на 30 більйонів долярів у 1984 році „буде катастрофальним для нашої країни". На його думку Конґрес повинен плянувати бюджет оборони не на один рік, а на п'ять років, замість переводити щорічні дебати про видатки на оборону ЗСА. На його думку справа оборони Америки не є футбольним м'ячем, яким розграють політичні партії свої партійні порахунки.

АМЕРИКАНСЬКІ ГРОМАДЯНИ, які виїжджають за кордон, мають тепер право привозити без оплати мита товар на 400 дол. Це на 100 долярів більше як було досі.

З ПОЖОВКЛИХ ЛИСТКІВ

ВЕЛИКИЙ ГОЛОД НА СТОРІНКАХ „СВОБОДИ"

„Свобода" Понеділок, 15 лютого 1932

МОСКВА ХОЧЕ ГОЛОДОМ ВИМОРИТИ УКРАЇНСЬКИХ СЕЛЯН

Москва (СССР). — Ґазета „Правда" видрукувала „Наказ большевикам України виконати зсипку зерна державі в лютому". З цього видно, що большевики роблять новий натиск на українське селянство, щоб дістати від нього рештки збіжа, яке лишилося в селян і якого вони не віддали державі. Ґазета твердить, що здача зерна селянами України на державні зсипні пункти лишилася далеко позаду пляну. Норма, яку большевицька влада установила для українського селянства, вийшла занадто високою навіть для такого хліборобського краю, як Україна.

„Правда" звалює недозсипку зерна на „кулаків" та на партійних опортуністів, які не стараються на всі 100% виконати своє завдання по збиранню зерна для держави. Ґазета твердить, що селянство ховає зерно, а потім продає його таємно від влади на приватних ринках. Як приклад ґазета наводить, що в Єфимовському районі селянство нібито продало 44 тисяч пудів збіжа, а в той час держава не одержала звідти й половини зернового податку.

Лідерів Мелітопольського району, які заявили, що в районі вже давно нема зерна в селянства, а тому не можна виконати „продналогу", ґазета називає опортуністами, бо — каже — хоч цей район не додав 9,000 тон зерна державі, то на ринку появляється в продажі зерно, котре селяни продають таємно. „Правда" каже, що подібні явища на Україні стали щоденними, а тому „лише безоглядною боротьбою з куркулями та з їх аґентами-опортуністами можна осягнути перемогу на збіжевому фронті".

Разом з тим ґазета „Правда" ствержує, що підготовчі праці до весняного засіву йдуть зовсім незадовольняюче. Довіз насіння в певні райони, а також ремонт тракторів та іншого реманенту ще зовсім не почались, а до посівного часу вже залишилося мало часу. Ґазета заявляє, що в складі тих, які не виконали пляну здачі зерна державі, знайшлося багато колєктивних господарства, а не лише індивідуальних.

„Свобода" Понеділок, 6-го червня 1932

РАДЯНСЬКА УКРАЇНА ГОЛОДУЄ

Лондон (Англія). — Ґазета „Манчестер Ґардіен" доручила своєму спеціяльному кореспондентові в Москві розглянути харчову справу в Росії й повідомити про це ґазету. Кореспондент повідомляє, що після докладного перестудіювання харчової справи у великих і малих містах та на провінції Радянщини, він може ствердити, що останніми місяцями харчова справа в Росії все погіршується.

Кореспондент спеціяльно спиняється на висвітленню харчової справи на Україні й на підставі зібраних фактів говорить, що населення там переживає дуже тяжку харчову скруту. Доходить до того, що знайомі й кревні тих, які жиють на Україні, посилають з Москви, Лєнінґраду й інших великих міст Московщини харчові посилки своїм кревним та знайомим на Україні, щоб ратувати їх від голодової смерти. За причину такого катастрофального стану харчової справи на Україні кореспондент подає те, що колєктивізація селянських господарств дуже підорвала хліборобство України, а безоглядний вивіз збіжа та інших харчових продуктів з України за кордон та в Московщину остаточно вичерпав усі харчові ресурси України. Особливо бідує тепер українське селянство.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members $1.25 a month. Change of address — $1.00. Make check or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.
Передплата на рік $40.00. на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $1.25 місячно. За кожну зміну адреси - $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Чи початок кінця рецесії?

У минулому тижні офіційна статистика праці вперше за останнього півтора року ствердила зменшення, а не збільшення числа безробітних в Америці. Безробіття, яке досягло було кругло 11 мільйонів осіб обох статей і різного віку, налякало було широкі кола суспільства і було найсильнішим пропаґандивним атутом конґресової опозиції проти зголошення Президентом нового бюджету на астрономічну суму 848 більйонів долярів, при чому бюджет на оборону (Пентаґон) становив кругло 238 більйонів. Однаково директор бюджету Дейвід Стокмен, як секретар оборони Каспер Вайнберґер стрінулися в обох палатах Конґресу з гострою критикою від речників обох партій. Своє невдоволення заявили численні губернатори й посадники великих міст. Можна сподіватися, що пред'явлений Президентом бюджет на майбутній фіскальний рік стрінеться з рішучою, впертою і обопартійною критикою, тим більше, що останні вибори, які додали до попередньої демократичної більшости в Палаті Репрезентантів дальших 25 конґресменів коштом республіканців, виключили давню можливість бльокування консервативних конґресменів із республіканцями.

Але сам Стокмен заявив на Бюджетовій Комісії Палати Репрезентантів, що представлений Президентом бюджетовий прелімінар не є „недоторкальною святою коровою" (як це буває в Індії) і цим дав зрозуміти готовість Президента піти на поступки. Правда, секретар оборони Вайнберґер перестеріг, що дальше скреслювання бюджету оборони „пошкодило би крайовій безпеці", але деякі коментатори твердять, що Президент, Вайнберґер і директор бюджету Стокмен згори рахувалися з конечністю піти назустріч демократичній опозиції і тому так склали бюджет Пентаґону, щоби зробити його „на виріст" — щоби можна було скоротити передбачені видаткові суми без шкоди для збройних сил країни. Роналд Реґен був у цьому випадку вірним своїм заявам ще під час своєї президентської кампанії і при зголошенні в минулому році свого першого бюджету: щоб зрівноважити бюджет він переводив і далі переводить драстичні редукції видатків у всіх ресортах державної адміністрації, за вийнятком ресорту збройних сил, бюджет якого підвищено на 14 відсотків. Найбільша слабість предложеного бюджету — це все ще передбачуваний величезний дефіцит на яких 180 до 200 більйонів долярів, офіційно передбачується „тільки" 152 більйони.

Однак позиція Президента в Конґресі значно скріпиться, якщо дійсно впродовж найближчих тижнів і місяців покажеться, що оптимізм Реґена щодо поправи економічної ситуації, зформульований у гаслі „Америка видужує", — не був тільки реторичною пропаґандою, а реальним передбаченням. Офіційно проголошена знижка безробіття на всі ЗСА невеличка — її тільки 0.4 відсотка, з 10.8 відсотка на 10.4 відсотка. Поважніше зменшилося число безробітних у різних стейтах, наприклад у нюйоркському і нюджерському стейтах та в місті Ню Йорку. Фахівці звертають увагу, що поважний вплив на такий стан мала гарна погода на Сході Америки, що зразу пожвавило будівельний рух і що це є доказом, що коли настане весна — буйно розвинеться будівництво. Барометром загальної продукції в Америці є завжди автомобільна промисловість. Реґен, після наради з деякими автомобільними потентатами, передбачає зріст продукції і продажу авт, — проте водночас появляються вістки про редукцію деяких філіяльних автомобільних майстерень із виканням тисяч робітників на вулицю. Економіка виявляє завжди хитання — зріст вгору й упадок вділ, поки стабілізується на довший час.

Покищо познаки добрі. Найкраща та познака, на яку вказав Реґен на своїй минулотижневій пресовій конференції: люди починають набирати довір'я до стабільности економічної ситуації, до поправи економіки,а не її погіршення. Психологічний момент в економіці відігравав завжди, грає і буде грати найбільшу ролю. Довір'я фінансових кіл до Ради економічних дорадників Президента стало головною причиною, що спершу холодна і недовірлива нюйоркська біржа заметушилась і акції прерізних фірм, компаній і корпорацій пішли вгору, відновилися давні великі біржеві обороти. Зима — погана пора року для робітничого руху і взагалі ринку праці. Коли тепер, в самій половині зими, коли ще можуть нагрянути снігові і буревії, відповідальні державні мужі й зокрема економісти дивляться оптимістично на стан американської економіки і заповідають кінець кризи, яку названо поганою назвою рецесії, то це добрий знак. Всі бажають собі, щоб цей їх оптимізм здійснився.

М. Платковський

КІНЕЦЬ ПОЛЬСЬКОЇ „ВЕСНИ"

Уже давно західній світ погодився з кінцем т. зв. Празької весни, яку згнобили війська Варшавського Пакту, а властиво Совєтського Союзу. Тепер ми є свідками того, що Захід вже починає переходити до порядку денного над тим, що діється в Польщі. Правда, ще йде акція моральної і матеріяльної допомоги для польського населення, ще чуються голоси протестів різних суспільств, а навіть і політичних організацій в державах Заходу, ще зобов'язують економічні санкції. Але хіба всі усвідомлюють собі, що всі ці прояви солідарности не можуть вплинути на зміну ситуації в Польщі. А якоїсь більш реальної політичної допомоги Захід дати не в стані.

Після позірного знесення (навіть не знесення, а лише „завішення") воєнного стану в Польщі нічого властиво не змінилося. Не змінилося тому, що протягом року сучасна комуністична польська влада осягнула все, чого хотіла осягнути. Інтернованих ніби звільнено, але багато з них змушено до еміґрування або поставлено в такі умови, що вони далі почувають себе ув'язненими в своїх власних приміщеннях. Уже ув'язнених і засуджених на довгорічні кари далі не випускають на волю, навпаки, арешти продовжуються. Леха Валенсу випущено з інтернування, але він знаходиться під своєрідним домашнім арештом і позбавлений всякої можливості діяти, що може спричинитися до цього, що він втратить популярність, якою він безумовно втішався. Робітництво поставлено у такі умови, що воно мусить слухняно виконувати накази влади.

Самі поляки признають, що багатомільйонова організація понесла поразку. Перша поразка — це дуже зручно і успішно проведена акція здушення польської опозиції в грудні 1981 року. Друга поразка — це невдача масових страйків, до яких закликали перебуваючі в укритті провідники „Солідарности". Треба також звернути увагу на ту трагічну обставину, що розгром польської „віднови" відбувався силами самих польських комуністів — без інтервенції польського війська. Найбільш прикрим для польського суспільства є факт участи в розгромі опозиції польського війська. Раніше ставилося питання, чи польське військо буде ставити опір на випадок інтервенції совєтських військ. Але виявилося, що така інтервенція не була потрібна (що є дуже зручним для Москви), бо саме польське військо в той чи інший спосіб таки допомогло диктаторові Ярузельському опанувати ситуацію в Польщі.

Якщо приглянутися уважніше ситуації, що панувала в Польщі перед впровадженням воєнного стану в грудні 1981 року, то не можна робити якихось докорів польським патріотам. Вони не мали змоги виграти боротьби. Але що ж їм залишається на майбутнє?

Можна навіть з певністю припускати, що поляки могли б легко усунути режим Ярузельського, бо на випадок загальної революції, мабуть, військо прилучилось би до народу, бо рядові вояки, молодші старшини, а може і дехто з генералів не стріляли б до своїх братів. Але тоді дійшло б, правдоподібно, до інтервенції совєтського війська, а значить польська революція була б утоплена в морі крови. Це, очевидно, з цих міркувань польська Церква, провід підпільної „Солідарности", а також й екзильні самостійницькі польські політичні кола закликають до розважности і повстриманости. Замість того поляки закликають тепер своїх громадян до плекання духу опору, до підпільної діяльности забороненої організації „Солідарність", до спротиву в усіх ділянках: культурній, економічній, соціяльній, щоб могти розпочати рішальну акцію лише тоді, коли настане „слушний час".

Коли цей „слушний час" може настати? Деякі польські діячі відповідають відверто: тоді коли прийде кінець московсько-совєтській імперії. І то не наслідком війни (якої ніхто в світі не бажає), а внаслідок внутрішнього падіння імперії зусиллями всіх поневолених народів, не виключаючи (хоч на це великих виглядів немає) і самих росіян. В першу чергу революційні події мали б назріти навіть не серед сателітних народів (Чехо-Словаччина, Мадярщина, Румунія), але серед неросійських народів СССР, отже Україна, Балтійські країни, Білорусія тощо. Про це деякі польські діячі пишуть і говорять відверто, а навіть Радіо „Вільна Европа" помістила в кількох останніх тижнях кілька авдицій на цю власне тему в польській мові, присвячуючи особливу увагу якраз Україні під таким, приблизно, гаслом: без самостійної України не може бути самостійної Польщі.

Якщо до такого переконання приходять поляки, то це тим більше відноситься до України: без падіння московсько-совєтської імперії не може відновитися самостійна і вповні суверенна українська держава. Які ж вигляди до „назріння" революційних подій існують серед неросійських народів Совєтського Союзу, а зокрема на Україні? Не треба забувати, що якщо в Польщі не вдався рух „віднови" під знаком робітничої організації „Солідарність", то становище в Україні ще тяжче. Україна не має свого національного війська, як це є в Польщі. Україна перебуває під окупацією далеко довше, ніж Польща. Адміністрація в Польщі, наукові заклади, господарські інституції переповнені чужими зайдами,

(Продовження на ст. 3)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про судові процеси

Є речі, яких наша українська спільнота у вільному світі, а конкретно в ЗСА, ніяк не позбувається. Не позбувається вона свого консерватизму і не поступається впливові довкілля. В інших випадках — знову пристосувалася вона знаменито, і те, що ще недавно уважала за невідповідне і неможливе, сьогодні приймає як самозрозуміле.

До таких речей належить використовування демократичного американського судівництва.

Ще не так давно, пригадуємо добре, ми всі глибоко обурювалися, коли читали в американській пресі або чули про випадки заскарження до суду, чи то лікаря за „недогляд" пацієнта; чи про процеси проти власників хат і землі, на терені яких хтось мав нещасливий випадок; чи про розводи, в яких вимагалося високих аліментів; чи про процеси за расову або статеву дискримінацію.

Бо — мовляв — „як можна бути таким нелюдяним, жадним грошей чи моральної сатисфакції, щоб нести справу до суду?"

А тепер — змінилися зовсім наші поняття. Ми уміємо так само добре судитися, як наші сусіди, і вже ніхто тому не дивується.

Ось саме пішли чутки в місті, що одна із знайомих поковзнулася на вулиці Ню Йорку в останніх днях, коли ожеледь стояла майже всюди, і зломала собі ногу. Поруч із співчуттям для жертви цього болючого випадку, у кожного, що його коментував, були питання, подасть чи не подасть вона скаргу до суду; і ствердження: „напевно подасть скаргу на властителя дому, біля якого це сталося". Дарма, що власником будинку є українець та ще і приятель пошкодованої. Але заскаржити „треба", бо „можна дістати велике відшкодування!"

Або знову родина пацієнта заскаржила знайомого лікаря, також українця, що мав в опіці названу родину протягом довгих років за те, що він начебто зробив „непотрібну операцію".

Можливо, що свідомість, що тут кожний має забезпечення, яке повинно в таких випадках заплатити бажану суму грошей, дає людям почуття чистої совісти у відношенні до заскарженого ближнього.

Але воно не завжди так просто і не завжди є той хтось „третій", що несе консеквенції судового процесу. Та ж тут ще треба платити обом сторонам адвокатів; тут ще є і моральний аспект і непевність, хто дійсно винуватий.

А вже найгірше не до вподоби більшості з нас те, що пристосування до тутешнього звичаю „процесування" перенесло до американського суду наші сварки за громадське добро. Тільки... може саме тут цей „новий звичай" — не є ніяким доказом нашої модернізації і впливу американського довкілля, бо суди „за межу" були звичайним явищем у нашому народі здавна-давен.

О-КА

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ПОЯСНЕННЯ ЩОДО АВТОРСТВА

Просимо справити помилку щодо авторства уривків більшої студії, яку вміщено в вашому органі за 21-го січня 1983 року, під збірним заголовком „На провесні великих днів" під прізвищем А. Фіголя з покликом на передрук з місячника „Студентський Шлях" за 1933 рік. Автором студії п. н. „Бій під Крутами", з якої передруковано один розділ, є В. Янів. Помилка наступила правдоподібно тому, що стаття з'явилася в „Студентському Шляху", з огляду на умови цензури, без підпису, а А. Фіголь мав вже перед тим більшу джерельну статтю про Крути, вміщену у „Літописі Червоної Калини" (Львів 1931, ч. 2, стор. 2-6) Студія В. Янева була згодом передрукована окремою брошурою, вже під прізвищем автора, як це відзначено у „Бібліографічних джерелах до історії Крутів", зібраних А. Фіголем (див. „Студентський Шлях" за 1934 рік — ч. 1-2 (33-34), стор. 23, позиція 90). При згадці про брошуру виразно зазначено, що це відбитка із 'Студентського Шляху' — Львів 1933, ч. 10-12".

В. Янів
А. Фіголь

ДЕН РОСТЕНКОВСКІ, головний речник демократів у справі податків у Палаті Репрезентантів , уважає, що дефіцит можна зменшити, коли не буде після 1983 року пропонованих редукцій податків для підприємств і приватних людей. Він однак не міг досі здобути більшости голосів в Палаті Репрезентантів на те, щоб затримати зменшення податку для приватних осіб на 10 відсотків.

ІНДІЙСЬКА КОНҐРЕСОВА партія здобула перемогу у виборах до міської ради міста Ню Делі і до міської корпорації. Колишній міністер закордонних справ Аталь Біхарі Вайпаї зрезиґнував з лідерства опозиційної правої партії Бгаратія Джаната після поразки у місцевих виборах у Делі.

Михайло Кучер

ЧИ МОЖЛИВА ҐЛЬОБАЛЬНА КАТАСТРОФА?

Таке питання тривожить тепер немало людей. Касторіядіс, розчарований у комунізмі, у минулому член грецької комуністичної партії, її крайньо лівої фракції. Живе у Парижі та видає журнал „Соціялізм чи дикунство" та пише книги.

За молодих літ Касторіадіс вірив, що троцкізм може вилікувати СССР внутрішньо-партійними реформами. Зрештою відходить і від троцкізму. У роках 1960-1964 він прийшов до висновку про нездібність марксизму взагалі, а зокрема в ділянці економіки, дати людству кращу майбутність. Марксизм знищив СССР і Китай як дві найбільші цитаделі марксизму. Тому Касторіадіс починає проповідувати немарксистський соціялізм, згідно з яким революція повинна дати всім однакові матеріяльні можливості без партійної бюрократії. Справжня мета соціялізму — не зріст економіки, не збільшення вільного часу людини. Робітники на Заході в капіталістичних країнах досягли добробут, про який недавно тільки несміливо мріяли, і все одно розчаровані.

Джерело зла у світі — тільки СССР і взагалі комуністичний бльок. Спаралізований добробутом Захід не може противитися совєтській експансії. СССР має перевагу в усіх видах озброєння. Припинити, або зменшити темп совєтського озброєння Захід не може. Паперові переговори і умови зовсім не зобов'язують Совєтський Союз, хоч ним підписані. Збройні сили НАТО для Совєтського Союзу в разі війни — тільки епізод спротиву. За кілька день совєтські танки можуть дійти до Біяріц.

Хто поставить спротив совєтській армії? Американська армія для спротиву не вистачить. Її бойова вартість — невелика. У випадку совєтського наступу на Европу ЗСА будуть змушені реаґувати. Американські війська в Европі у порівнянні зі совєтськими — малі. Тоді вихід — нуклеарна зброя.

„Атомова незалежність" Франції добра для заголовків на перших сторінках газет. Якщо ж єдина відповідь — атомова війна, то в першу чергу буде знищений Харків. Таке дивне припущення Касторіадіс ніяк не пояснює. Можливо не знає, де знаходиться те місто.

Що є причиною аґресивности СССР? Совєтське суспільство це „стратократія", себто суспільство яким править армія. Не обов'язково генерали і маршали мусять бути у складі Політбюра, або ЦК.

Совєтська воєнна промисловість — це комплекс; який має таку силу, що автоматично впливає на всі політичні рішення самим фактом свого існування. Партія давно обернулася в адміністратора-виконавця, слугу „стратократії".

У Совєтському Союзі є дві економіки — неефективна, слаба громадянська економіка і могутня воєнна. Совєтська економіка розвивається ірраціонально, тому хоче собі підпорядкувати цілий світ.

Внутрішні зміни в СССР — неможливі. Мілітаризація суспільства виключає „самореформи".

Характеристика совєтського режиму,як соціялістичного, найбільша містифікація в історії людства. Ані комунізму, ані соціялізму в СССР нема. Тоді, що тримає разом цю велетенську країну? Відповідь Касторіадіса проста і виразна. Тільки російський (великоруський) шовінізм є цементом червоної імперії.

Касторіадіс хоче реабілітувати поняття „соціялізм" спроституоване совєтськими псевдокомуністами і псевдосоціялістами. Так звана „комуністична ідеологія" є виправданням і рушійною силою експансії. Тому совєтські сили в Анґолі, Мозамбіку, Південному Ємені, Етіопії, Афганістані, на Кубі. Народи тих країн не хочуть ані соціялізму, ані комунізму, бо про них нічого не знають. Совєтську експансію просто запрошують місцеві радикальні сили — молодь, армія, інтеліґенція, які хочуть шляхом тоталітаризму осягнути владу.

Так званий „русскій" націоналізм починає оглядатися на задні колеса і не погоджується на дальшу експансію із-за страху втратити те, що вже має. Демографічні процеси в СССР лякають москалів, число яких усе зменшується. Єдине, що могло б припинити совєтську експансію — це прихід до влади сил ізоляції, які в СССР є.

Який же шлях до уникнення ґльобальної катастрофи. Вона все таки можлива. Касторіядіс у своєму журналі і книгах, як, наприклад, „Бюрократичне суспільство" відповіді не дає. Але письменник Рей Бредбері у своєму романі „451 фаренгейта" описує людей, які пережили атомову катастрофу і мусять відродити те, над чим людство працювало тисячоліттями — себто починати з нічого. Велика все таки ціна за знищення совєтського наміру опанувати світ. Себто відбудова світу без злочинних марксистських утопій — у московській редакції.

(Продовження на ст. 3)

Петро Стерчо

АВГУСТИН КИРИЛО ШТЕФАН

В 90-ліття життя і 65-річчя на службі народу)

V.

І коли, опісля, 8-го травня 1919 року, в Ужгороді представники дотогочасних рад рішили проголосити злуку Закарпаття, як автономну державу, з Чехо-Словаччиною, то сталося це лише тому, що Українська Держава була безсила дати українцям Закарпаття потрібну допомогу для повної реалізації постанов Хустського Конґресу. Враження з Хустського Конґресу та панівний там дух української соборности був ще засвіжий у пам'яті проф. А. Штефана і тому не міг він прийняти запрошення взяти участь у сточленній делеґації до президента Чехо-Словаччини Томи Ґарріка Масарика в Празі у днях від 20-24-го травня 1919 року. Правда, празький двірець, куди приїхала делеґація, та замок Градчани, де мав свою офіційну резиденцію президент, були прикрашені в ті дні українськими синьо-жовтими прапорами, а навіть Т. Масарик виголосив був свою промову до делеґатів по-українському, але скоро все це забулося і з обіцянок якнайширшої автономії не залишилося майже нічого. Скоро треба було ставати до боротьби з новим окупантом Закарпаття і в тій боротьбі бачимо проф. А. Штефана в передових рядах — поруч о. А. Волошина, братів М. і Ю. Бращайків, Степана Клочурака, а дещо пізніше братів Юлія та Федора Реваїв — і ще пізніше Степана Росохи, Івана Рогача, Миколи Вайди і ін.

Як відомо, карпатські українці в Америці, на чолі з адвокатом Григорієм Ігнатієм Жатковичем, мали рішальний вплив на прилучення Закарпаття до новоствореної Чехо-Словаччини по розвалі Австро-Угорщини. Тому вже 15-го березня 1919 року до Ужгороду приїхав Г. Жаткович, щоб поінформувати провідників української інтеліґенції Ужгороду про заходи американських русинів і їхню умову з Т. Г. Масариком, основоположником Чехо-Словаччини. Тоді познайомився А. Штефан із Жатковичем і після іменування Жатковича головою п'ятичленної Директорії в дні 12-го серпня 1919 року, а відтак 5-го травня 1920 року першим губернатором Підкарпатської Руси (така була офіційна назва країни), між ними були дуже близькі взаємовідносини. Жаткович був народником, тому утримував він дуже близькі відносини також із о. А. Волошином і іншими вже тоді свідомими українцями.

Ставши губернатором, як здавалося тоді, автономної Підкарпатської Руси, Жаткович намагався наладнати всі справи своєї автономної держави, а зокрема домагався визначення кордонів країни, бо словаки захопили велику частину території українського Закарпаття, відому під назвою Пряшівщини, й адміністратор Земплинської округи Славік видав циркуляр, у якому зарядив, щоб при переписі населення записувати всіх мешканців тієї округи словаками. Рівнож румуни захопили українське місто Мараморошський Сиґіт із усією околицею. Мав він також труднощі з Прагою в іменуванні складу ним очолюваної Директорії, як і тому, що чехи видали тимчасовий статут про адміністрацію країни без порозуміння з ним, як і без порозуміння з представниками населення нібито автономної Підкарпатської Руси. Не маючи змоги дійти до наладнання тих справ, губернатор Г. Жаткович зрезиґнував 17-го березня 1921 року і повернувся до Америки.

Як виявилося, чехи іґнорували Г. Жатковича, з яким вони уклали були умову у Філядельфії; іґнорували вони діячів з Центральної Руської Народної Ради, яка дала свою згоду на прилучення Закарпаття до ЧСР, яка то згода була потрібна Едвардові Бенешові на празькій конференції. Тоді провідні карпато-українські діячі прийшли до переконання, що необхідно організувати власні політичні партії, які виставляли б своїх кандидатів до чехословацького парляменту, щоб з того форуму обороняти автономні права народу. Тим більше, що вже 8-го жовтня 1919 року. Центральну Руську Народну Раду розбили москофіли — Антін Бескид, Андрій Гаґатко, Іларіон Цурканович і інші. Власне, тоді постали дві ради — українська, під назвою Перша Руська Центральна Народна Рада, на чолі з о. А. Волошином, а друга москофільська, що її очолив Антін Бескид. У тій ситуації, для ведення практичної політики, 7-го серпня 1920 року засновано Руську Хліборобську Партію, що її очолив селянин Андрій Товт із Дравець, а до її проводу ввійшли о. А. Волошин, М. Бращайко, А. Штефан, В. Желтвай і інші. Ця політична партія незабаром змінила назву на Християнську Народну Партію й очолив її о. А. Волошин, якого у 1925 році з рамени цієї партії вибрано послом до чехо-словацького парляменту.

Провідну ролю у міжвоєнній Чехо-Словаччині грала Аграрна Партія, а її коаліційною союзницею постійно була Соціял-Демократична Партія. Очевидно, кожна з них поширила свою діяльність і на територію Закарпаття.Із карпато-українських політиків москвофіли, на чолі з Едмундом Бачинським, селянином Василем Щерецьким, Павлом Косеєм та іншими, загніздилися в проводі Аґрарної Партії, а свідомі українці Юліян Гуснай, Степан Клочурак, Юліян і Федір Ревай та інші сконцентрувалися політично, поруч Християнської Народної Партії, в урядовій Соціял-Демократичній Партії. До речі, завдяки міністрові шкільництва Яромирові Нечасові з цієї партії пощастило в ранніх 1920 роках ввести в ужиток українські підручники, а також назначено до шкільної адміністрації чимало свідомих українців, включно з Ю. Реваєм як крайовим шкільним інспектором.

У 1934 році група українських політиків, що між імшим включала проф. А. Штефана, С. Клочурака, Юрія Перевузника, Михайла Ґулянича, Віктора Кураха, Василя Приймака, Михайла Вереша і ін., вирішила здобути вплив на Аграрну Партію в Карпатській Україні й оформила себе в українське крило Республіканської Хліборобської Партії. Ця частина аґрарної партії почала видавати власний тижневик п. з. „Земля і Воля", членом редакційної колеґії якого став проф. А. Штефан, а в 1935 році вступила у вибори представників до т. зв. Крайового Представництва (свого роду сурогату Сойму) Підкарпатської Руси й здобула значну перемогу.

До речі, живучи в Ужгороді, проф. А. Штефан був членом Міської Ради Ужгороду в роках 1922-1925, а опісля членом Міської Ради Мукачева в 1933-1937 роках. Був він також головою Народнопросвітньої Ради міста Мукачева, у склад проводу якої входили також москофіли, мадяри, чехи і жиди. Можна вважати це парадоксом, але на мурах бастіону москофільства були розліплені публічні оголошення цієї ради в більшості в українській, чеській і мадярській мовах, а в меншості ті самі оголошення в московській, чеській і мадярській.

Кінець польської...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

в першу чергу росіянами. Міста русифікуються, серед робітництва є великий процент зайд із півночі.

Це дуже жалюгідний стан, в якому тепер (під постійним натиском і терором з Москви) перебуває українська нація. І все таки... імперія хитається, а рух спротиву в Україні далі міцнішає. Ми навіть не знаємо розмірів руху спротиву на Україні, бо відомості звідтіля продістаються далеко трудніше, ніж з Польщі, Чехо-Словаччини тощо. Хоч польська „бациля" не здолала масово перекинутися в Україну, проте маємо відомості про неспокій серед української інтелігенції, серед селянства, а навіть серед русифікованого українського робітництва. Потрібно тільки, щоб серед українців як на батьківщині, так і в діяспорі не поставали ніякі ілюзії щодо можливостей якихось реформ чи полегш під управлінням „ліберального чекіста" Андропова. Потрібно, щоб дух спротиву і віра в назрівання революційних подій в цілому СССР жив далі серед українців й інших неросійських народів. В моменті, коли такі настрої охоплять ширші маси населення, вибух революційних подій стане можливим. Як довго на це чекати і чи це взагалі можливе? Трудно бути пророками. Але за це говорить біг історії і з цим зв'язана майбутня доля української нації.

ПРОПУЩЕНО АКТОРА

В інформації про оперу „Сватання" в Пармі(„Свобода" ч. 19) звітодавець С. Кікта не згадав актора Олега Мороза, що співав ролю Стецька, друга Яцька.

Караванські виступили з доповідями в Клівленді

Клівленд, Огайо.—В неділю, 26 грудня 1982 р. Ніна Строката-Караванська і поет Святослав Караванський, видатні українські дисиденти, члени Української Гельсінкської Групи й недавні політичні в'язні совєтських тюрем і концтаборів,відвідали Клівленд і на запрошення Комітету проти совєтських свідчень в американських судах, виступили з доповідями в просторій залі українського православного собору св. Володимира в Пармі, Огайо, у програмі громадського віча, на яке прибуло кілька сотень учасників.

Програму вечора відкрив голова Комітету інж. Юрко Самійленко і попросив настоятеля Свято-Володимирської парафії, о. митрофорного прот. Степана Ганкевича провести молитву.

В короткому вступному слові українською і англійською мовами голова Комітету подякував Свято-Володимирській парфії і її настоятелеві за всебічну підтримку праці Комітету, впродовж двох років його існування та насвітлив проблеми, зв'язані з недавньою леґалізацією совєтських свідчень в американських судах.

У висліді цього в останньому часі проходили тут суди над американськими горожанами східньоевропейського походження, що були обвинувачені в т. зв. „воєнних злочинах" під час Другої світової війни на підставі совєтської документації, яка до 1980 року не була визнана американськими судами—щойно в 1980 році її леґалізовано. Ця проблема виявилась настільки далекойдучою, що становить загрозу не тільки для горожанських прав американців східньоевропейського походження, але й для самої системи судівництва ЗСА.

У результаті факту, що совєтські свідчення відбуваються під безпосереднім, чи посереднім наглядом КҐБ й переважно основані на шантажах, фабрикаціях і фальшивках, якими совєтська влада в СССР і поза ним послуговується для своїх політичних цілей, совєтським чинникам вдалося останнім часом спровокувати й переводити т. зв. „совєтські суди в Америці", що завдає дошкульного удару системі судівництва ЗСА (як це сталося у випадку у широко відомої справи Франка Валюса чи суто односторонніх судів над українцями Осідачем, Дем'янюком, Козієм й іншими).

Вкінці інж. Ю. Самійленко подав короткий звіт із многогранної праці Комітету, поінформувавши громаду про різні аспекти його ... діяльности, яка включає теж періодичні доповіді й семінарі на тему совєтських свідчень, та представив присутнім чергових доповідачів—д-р Ніну Строкату і Святослава Караванського, яких присутні привітали довготривалими оплесками.

У першій доповіді С. Караванський насвітлив факт, що совєтська система вцілості побудована так, що у своїй основі спирається на залякуванні й ширенні безоглядного терору, який необхідний для її вдержання. Протягом понад шість декад т. зв. совєтської „диктатури пролетаріяту", засоби індивідуального й масового терору постійно поширюються так, що совєтські чинники стали спецами у стосуванні витончених метод, включно зі засобами психології й психіятрії, що їх спрямовується на психічне й фізичне нищення людини. Цю систему терору совєтська влада намагається всякими засобами поширити по цілому світі.

У той же час на Заході совєтські чинники хотіли б представити недавнього шефа КҐБ Ю.Андропова, як „інтелектуала" й „любителя західнього мистецтва", бо тут навіть не спроможні уявити того нечуваного жаху, яким цей совєтський верховод прийшов до влади. Доповідач говорив теж про щоденну практику „пришивання" кримінальних злочинів у СССР. І так, політичним в'язням, яких фактично суджено за відважний вияв поглядів, чи свобідної думки—у 90-ти відсотках „пришито" кримінальні злочини за допомогою провокації чи шантажу.

Яскравим прикладом цього є суди над Чорноволом, Січками, Матусевичем і багатьма іншими. Якщо мова про аналогію судів „там" і „тут", то клясичним прикладом може послужити факт, що мати Богдана Козія в СССР за„допомогою" терору КҐБ була змушена підписати обвинувачення свого сина у „воєнних злочинах" (після чого вона й померла) для того, щоб на підставі цього обвинувачення спровокувати суд над ним в Америці.

У другій з черги доповіді д-р Н.Строката наголошувала психологічні аспекти терору над обвинуваченими. Совєтська система вишукує свої жертви в дуже рафінований спосіб, про який тут, на Заході, , ніхто й не чував і в які тут важко повірити. Саме на це совєтські чинники й розраховують, як на допоміжний фактор у їхніх провокаціях т. зв. „совєтських судів" в Америці. Тому слід усе те, що діється в СССР, тут систематично демаскувати.

Дуже часто буває в совєтській системі, коли політичному в'язневі закінчується реченець кари, йому знаходять нові „злочини" й засуджують на нове ув'язнення чи заслання. Для цього використовується „свідчення" „свідків" за справи 40-річної давности. Таких „свідків" кидають між політичних в'язнів, щоб вони, „зохочені" КҐБ-івським терором, „пізнавали" своїх давніх „спільників". Про ці речі д-р Н.Строката свідчила уже на певних форумах. Її свідчення—це незвичайно цікавий матеріял, що віддзеркалює цілу картину злочинної совєтської системи.

Обоє вони завдали собі чимало труду зібрати документацію фальшованих совєтських „свідчень" і їх належно оформити. Це цінний матеріял, який може і повинен бути використаний на форумах різних урядових комісій для розгляду проблем, зв'язаних з проблемами леґалізації совєтських свідчень і документів в американських судах.

Третім промовцем був колишній урядовець ІРО, Джером Брентар, якого присутнім представила секретарка Комітету Люба Головата- Рожа.

Інформативна доповідь Дж. Брентана в'язалась із думками панства Караванських щодо вірогідности совєтських свідчень.

Відносно справи Івана Дем'янюка (що останньо відложена на кілька місяців), то суд над ним був настільки одностороннім, що підсудному відмовлено елементарні права , якими втішаються всі мешканці цієї свободолюбної країни. Під кінець свого слова Дж. Брентар поділився із слухачами найновішими інформаціями про свій недавний побут у Німеччині, де він зустрівся з колишнім директором концтабору „Треблінка" й запитував про автентичність його підпису на доставленому совєтами документі І.Дем'янюка. У відповідь почув його опінію, що його підпис, мабуть, пофальшований та, на жаль, через односторонній суд цю справу різними махінаціями „зневтралізовано". Все таки Дж. Брентар закликав громаду не зневірюватись труднощами, але вперто добиватися належних справ і вказувати на фальшивість совєтських свідчень, які мусять бути викинені з американських судів, якщо Америка має залишитись вільною країною.

Під кінець члени президії Комітету В.Німилович і П.Венгрин, подали короткі інформації про дії Комітету і творення його відділів по різних містах ЗСА. Нещодавно засновано відділ у Лорейні, Огайо, а на черзі—старання про заснування Відділу Комітету в Янґставні, Огайо. Започатковано працю представництв у Кольорадо, на Фльориді, у Каліфорнії.

Комітет проводить акцію збірки підписів під петиціями проти вживання совєтських свідчень в американських судах, які будуть переслані урядовим чинникам. Також проходить акція писання листів до президента Роналда Реґена у цій же справі. Матеріяли згаданої акції висилається по різних осередках із проханням до громадянства якнайширше підтримати її масовими підписами.

Програму вечора закінчив молитвою о. Михайло Михайлюк із Лорейну. Після доповіді відбулась зустріч громадянства з д-р Н.Строкатою та С.Караванським за чаєм і перекускою, що їх приготовили жінки з українського православного сестрицтва при Свято-Володимирському соборі.

Недавно опублікований в українській пресі заклик до українського громадянства Святослава Караванського і Ніни Строкатої є важливим документом часу і повинен бути доведений до відома всіх сенаторів і конґресменів ЗСА.

Листування й пожертви слід висилати на адресу: C.A.U.S.E., P.O. Box 29058, Cleveland, Ohio 44129.

Студії в УВУ в 1983 році

Ректорат Українського Вільного Університету повідомляє, що в літніх місяцях 1983 року відбудуться наступні виклади:

1. Літній семестер філософічного факультету та факультету права і економічних наук починається 1-го липня і триває до 31-го серпня. На філософічному факультеті передбачаються такі групи: мовно-літературна; історично-географічна; філософія, психологія, педагогіка; соціологія і культура.

На факультеті права і економічних наук є такі відділи: правний, економічний, політичних наук.

Оплата за семестр виносить 800 німецьких марок. В часі семестру можна отримати 9 до 12 кредитів. Студії на УВУ завершуються магістерським, зглядно докторським дипломом.

2. Педагогічні курси для вчителів українських шкіл і виховників молодечих організацій з узглядненням дидактики та методики викладання українознавчих предметів. Вони триватимуть 4 тижні, від 25-го липня до 19-го серпня. Оплата виносить 350 нім. марок. Учасники цих курсів можуть здобути до 6 кредитів, які в міру потреби будуть зараховані в їхніх загальних студіях. Крім того, на бажання отримають посвідки і транскрипти для інших університетів.

3. Курси українознавства організовані в тому пляні, щоб українська молодь мала змогу поширити й поглибити свої знання про Україну в її сучасному і минулому. Вони відбудуться від 25-го липня до 12-го серпня, отже триватимуть три тижні. Оплата виносить 100 нім. марок. На ці курси можуть вписуватися не лише студенти, але також учні вищих кляс середніх шкіл. Після закінчення курсанти отримають посвідки УВУ.

4. Курс української мови (нижчий рівень) відбудеться від 25-го липня до 12-го серпня. Він матиме 45 годин навчання і передбачений для тих, які не знають або слабо володіють українською мовою. Оплата — 300 нім. марок.

Студенти УВУ мають знижену ціну в гуртожитку Рідної Школи на кошти прожитку в Мюнхені. Повне утримання виносить лише 140 нім. марок тижнево.

Докладніші відомості про Український Вільний Університет і цьогорічні виклади подаємо у програмі викладів УВУ. Хто хотів би мати нашу програму, нехай звертається до нас у цій справі на таку адресу: Ukrainische Freie Universität, Pienzenauerstr. 15, D - 8000 Muncen 80.

Ректорат УВУ

Чи можлива...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

Демократичними країнами Заходу і ЗСА недавно прокотилися протинуклеарні демонстрації, дуже приємні Москві, і нею підтримувані. Виголошено багато некомпетентних емоційних промов, що їх пізніше преса назвала „думання порожними кальоріями". У тих промовах сумнівної вартости знавці справи лякали слухачів наслідками атомової війни. Дехто на тому побудував свою кар'єру.

І так дуже поважну справу зведено до „думання порожніми кальоріями". У цю справу, де треба в прилюдних виступах важити кожне слово, включилося вище духовенство. Велика і впливова преса ЗСА скваліфікувала такий виступ як некомпетентний. Мовляв, вище духовенство пішло за модою. Висловлювання на тему атомової зброї треба залишити висококваліфікованим знавцям.

Емоційними промовами при вигуках здебільшого молодих слухачів можна ще якось вплинути на політиків на Заході і схилити їх до чергового Мюнхену. Того власне хоче Москва. У ЗСА у протинуклеарну пропаганду втягнено навіть дітей молодшого віку. У газетах можна було бачити їх фотографії та читати — „думки" — просто інтерв'ю! про атомові страхіття. Так хлопчик оповідає про нічні змори. На нього котилось щось страшне, чорне. Дівчинка-муринка проти атомової війни, бо „хоче стати дорослою". Тут очевидний вплив телевізії, перед скриньками якої в ЗСА люди висиджують пересічно шістьсім годин денно, а діти — дволітні сидять 25 відсотків свого часу.

Отже трагедія, якої собі не можна уявити і — „думки нелітніх дітей.

Вийшла платівка з концерту Академії св. Василія

Філядельфія, Па. — Сестри Василіянки повідомляють, що платівка з ювілейного концерту Академії св. Василія вже є у розпродажі. Платівка, награна під час концерту 24-го квітня, 1982 року, містить на одній стороні кантату „У катедрі св. Юра" у виконанні хору Академії (сестри, алюмни і учениці) під дириґуванням Сестри Германи Сеніти. Кантата,композиції Сестри Лаври Палки,базована на уривках поеми Б.Лепкого такого ж заголовку.

Друга сторона включає сольоспів сопрано Зірки Дерлиці при акомпаньяменті проф. Галі Сагати-Поритко („У гаєчку", „Глибока криниця", „Соловейко"); Прелюд ес-дур і Етюд е-моль у виконанні пяністки проф. Ірини Пелех; співоче тріо СУМА „Соловейки" під керівництвом проф. Зої Маркович виконує „Дорога до щастя" і „Любов цвіте".

Ціна платівки 10 дол. (12 дол. з пересилкою), а замовлення слати на адресу: Jubilee Record, St. Basil Academy, 711 Fox Chase Rd., Philadelphia, Pa. 19111.

ЗВЕРНЕННЯ

КОМІТЕТУ „СПАДЩИНА"

1. Як відомо, комітет „Спадщина" має на меті виправлювання неправильних і помилкових даних про Україну в американських шкільних підручниках, енциклопедіях і науковій літературі.

2. В цій справі комітет „Спадщина" звертався до Стейтової Шкільної Ради в Ню Йорку, а після того почав приготовляти англійською мовою „Instructional Manual" (Інформаційний посібник до англійських підручників, щоб цим самим звернути увагу американської шкільної адміністрації і американських вчителів на помилки в шкільних підручниках. Ми уважаємо, що ми мусимо вплинути на американські видавництва, щоб вони виправили ці підручники згідно з нашими інформаціями. Так само треба вплинути на американських учителів, щоб вони постійно інформували своїх учнів про ці помилки.

3. В цій справі Комітет „Спадщина" звертався до наших наукових установ і громадських організацій — НТШ, УВАН, УІТ, УНІГУ, НДТУТ, ШР-УКК, ЗХ, СФУЖО, СУМ, ПЛАСТ, УМІ, ОДУМ, ШКМ, МД — і до деяких наших науковців і громадських діячів, як, наприклад, Е.Гойдиш (ПЛАСТ), О.Рожка (СУМ), М.Нестерчук (директорка Школи Українознавства в Асторії), д-р С.Рабій-Карпинська (ЗХ), В.Сосяк),„Молода Думка"), К.Чічка (УМІ), В.Овсак (ШКМ), Х.Подолюк, Т.Червінська, проф.В.Явдошин, д-р І.Єдлицький, Марта Кордуба (УНС), Р.Стойко-Лозинська (СУСТА), А.Івасишин, д-р М.Чировський, д-р К.Церкевич (НДТУТ), д-р О.Домбровський (УІТ) й інші, запрошуючи їх до активної співпраці. Всі ці організації і особи схвалили наш плян і пообіцяли свою допомогу.

4. Комітет „Спадщина" здає собі справу, що завдання, яке він взяв на себе не є легке, вимагає знання і співпраці багатьох чинників, відповідних фінансів і правних основ.

5. Щоб оминути ці перешкоди і прискорити виконання намічених завдань, комітет „Спадщина" рішив приєднатися до Науково-Дослідного Товариства Української Термінології (НДТУТ), яке, згідно зі своїм статутом, займається подібною працею в ділянці термінології й мовознавства, виступаючи проти совєтизації й росіянізації української мови, термінології, історії тощо, виправляючи від росіянізмів і комуністичних впливів українські словники і мовознавчі праці, або опрацьовуючи нові мовознавчі праці без совєтсько-російського намулу.

6. Від 3-го листопада 1982 року Комітет „Спадщина" став складовою частиною Науково-Дослідного Товариства Української Термінології в Ню Йорку, як наукова й організаційна одиниця, щоб спільними силами з НДТУТ продовжувати свою працю. НДТУТ ставить до розпорядження комітету свій архів, бібліотеку, друкарські машини, приміщення, магазин для переховування наших праць і фінансово-матеріяльну допомогу. Крім того, ряд членів НДТУТ, включно з головою К.Церкевичем, дали свою згоду співпрацювати з нами і вже розпочали працювати в напрямі виконування наших плянів.

7. Цим зверненням ми повідомляємо українське громадянство і організації, співпрацівників Комітету „Спадщина" і членів НДТУТ про наше об'єднання. Одночасно запрошуємо наше громадянство і наші організації співпрацювати з нами в НДТУТ.

8. НДТУТ поробить всі потрібні заходи, щоб виконати певні зміни в назві НДТУТ, які висловлювали б діяльність колишнього Комітету „Спадщина", як „НДТУТ і Культурної Спадщини" чи щось подібне.

9. До часу офіційного устійнення нашої нової назви всі листи, запити і пожертви просимо слати на адресу: RESEARCH SOCIETY FOR UKRAINIAN TERMINOLOGY, dep. Cultural Heritage, 166 First Ave, New York, N.Y. 10009.

За управу Комітету „Спадщина"

Зоря Малаховська голова — **д-р Софія Рабій-Карпинська** секретар

Відкрилася виставка...

(Продовження зі стор. 1)

ЗСА в таких країнах, як Канада і Італія. Індивідуальні виставки творів З. Онишкевича відбулися в таких містах: Ню Йорк, Вашінґтон, Рим, Торонто та в інших.

Читачі „Свободи" мали нагоду не раз милуватися дотепними карикатурами мистця на Хрущова, Брежнєва та на інших кремлівських „верховодів", що їх у свій час щоденник подавав, підля їх появи в „Ню Йорк Таймсі". Це також завдяки таким карикатурам з політичним вістрям мистець став славним серед широких кіл американської читацької громади.

СУА проголосив конкурс на стипендії

Широковідома Стипендійна Акція Союзу Українок Америки допомагає з року в рік десяткам молоді в Південній Америці і в Европі оплачувати кошти здобуття середньої і вищої освіти. Ця форма допомоги малозаможній молоді, яку започаткував СУА в 1967 році, зростала дуже швидко, так що за останніх п'ятнадцять років стараннями СУА сотні молоді одержали стипендії. Стипендійна Акція СУА втішається великим признанням і популярністю та має численних спонзорів, які постійно жертвують на цю шляхетну ціль.

1980-ий рік позначився поширенням Стипендійної Акції СУА і на студії українознавства в американських і канадських університетах.

Тут бажаємо звернути особливу увагу на постать св. п. Еви Сташків, колишньої членки 17-го Відділу СУА в Маямі, Фльорида, яка високо цінила науку та цілий дорібок свого трудолюбного життя записала на науково-освітні цілі, в тому і на стипендії СУА, призначені на студії українознавства.

Бажаючи увінчати небуденну постать скромної, але великої духом Еви Сташків,

Меценатка св.п. Ева Сташків

спільними заходами референтури Суспільної Опіки СУА та 17-го Відділу в Маямі, 10-го квітня 1980 року створено Постійний Стипендійний Фонд СУА ім Еви Сташків в осередку Головної Управи СУА, яким адмініструє окрема Стипендійна комісія у складі членок Головної Управи і членок 17-го Відділу СУА в Маямі. Стипендії виплачується з відсотків із цього фонду, підставовий капітал якого недоторканий.

Оформивши ці справи Стипендійного Фонду, СУА проголошує перший конкурс на приділення стипендій на шкільний рік 1983–84, в наступних категоріях:

1. На студії української мови для абсольвентів журналістики, мовознавства, бібліотекарства і музейництва, які плянують використати знання української мови у професійній праці.

2. На студії для осягнення докторату у ділянках українознавства або порівняльних дослідах у ділянках літератури, історії, соціології музикології і т.п., після того коли університет апробує тему.

3. Допомога у виданні наукової праці з ділянки українознавства, прийнятої до друку авторитетним видавцем.

Висоту стипендії вирішує комісія у кожному окремому випадку.

Кваліфікованими кандидатами на стипендії є членки СУА, які вступили до організації принайменше один рік перед внесенням подання про стипендію. Реченець внесення подання про стипендії—28-го лютого 1983 року.

У першій і другій категоріях стипендії будуть призначені для студій в американських і канадських університетах.

У листі необхідно подати на котру категорію стипендії кандидатка хоче внести подання.

Про інформації слід звертатися на адресу: Ukrainian National Women's League of America, Inc., Eva Stashkiw Scholarship Fund, 108 Second Ave., New York, N.Y. 10003

✝ ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

Д-р ВОЛОДИМИР ҐУДЗ, член УНС Відд. 12-го Т-ва „Гомін" в Гартфорді, Кт., помер 26-го грудня 1982 року на 69-му році життя. Нар. 1-го січня 1913 року в Коломиї, Україна. Членом УНС став 1955 року. Залишив у смутку дружину Ірену і сина Мирона. Похорон відбувся на цвинтарі в Ґлестонбирі, Кт.

Вічна Йому Пам'ять!
Володимир Лучкань, секр.

ВАСИЛЬ ДЗЮБА, член УНС Відд. 31-го ім. свв. Кирила і Методія в Ст. Клер, Па., помер 30-го грудня 1982 року на 67-му році життя. Нар. 16-го січня 1916 року в Вейдерсвіллі, Па. Членом УНС став 1933 року. Залишив у смутку дружину Гелен і дітей: Чейс, Джан, Джов, Пол, Дан, Ріта, Мері, Кейт, Патріся, Поліна і 18 внуків. Похорон відбувся 4-го січня 1983 року на цвинтарі „Королева Всесвіту" у Піч Мт. Погсвілл.

Вічна Йому Пам'ять!
Михайло Стак, секр.

ТЕОДОР ХЛІБОВИЧ, член УНС Відд. 379-го ім. св. Юрія в Чикаґо, Ілл., помер 5-го грудня 1982 року на 85-му році життя. Нар. 29-го грудня 1897 року на Волині, Україна. Членом УНС став 1953 року. Залишив у смутку дружину Розалію, синів Ігоря і Володимира та внуків Рикі та Кеті. Похорон відбувся 7-го грудня 1982 року на цвинтарі св. Йосифа в Ривер Ґров, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!
Василь Семків, секр.

ІВАН ГНАТЮК, член УНС Відд. 277-го в Гартфорді, Конн., помер 27-го грудня 1982 року. Нар. 21-го листопада 1901 року. Членом УНС став 1933 року. Залишив у смутку двох братів і сестру. Похорон відбувся 29-го грудня 1982 року на цвинтарі в Ґлестонбирі, Конн.

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар.

ВАСИЛЬ ЯХВАК, член УНС Відд. 32-го ім. Олега Ольжича в Філядельфії, Па., помер 15-го грудня 1982 року на 61-му році життя. Нар. 1921 року в селі Садок, пов. Сянік, Україна. Членом УНС став 1971 року. Залишив у смутку синів Володимира, Ярослава і Василя мол., дочку Сабіну з родиною, приятелів та знайомих. Похорон відбувся 18-го грудня 1982 року на цвинтарі Св. Марії у Факс Чейсі, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар.

АНДРІЙ СКОЧИЛЯС, член УНС Відд. 379-го ім. св. Юрія в Чикаго, Ілл., помер 16-го грудня 1982 року на 85-му році життя. Нар. 1897 року в Рудках, Україна. Членом УНС став 1949 року. Залишив у смутку дочок: Марію Курпіту, Софію Єлян і Стеллу Петрів; синів: Володимира, Михайла і Джеррі з родинами; 19 внуків і 7 правнуків. Похорон відбувся 20-го грудня 1982 року на цвинтарі св. Миколая в Чикаго, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!
Василь Семків, секр.

АННА ПАТРА, член УНС Відд. 94-го ім. Маркіяна Шашкевича в Гемтремку, Миш., померла 20-го грудня 1982 р. на 87-му році життя. Народилася в 1895 році в Котузові, Україна. Членом УНС стала в 1934 році. Залишила в смутку сина Богдана з дружиною, доню Настуню з мужем; внуків: Стефана, Влодзя, Михайла, Петрунька, Сузен і двох правнуків.

Вічна Їй Пам'ять!
Роман Татарський, секр.

АННА ВАНСОВЛЯК, член УНС Відд. 31-го ім. свв. Кирила і Методія в Ст. Клері, Па., померла 21-го грудня 1982 року на 86-му році життя. Нар. 1896 року в Зах. Україні. Членом УНС стала 1926 року. Залишила в смутку синів: Петра, Михайла, Миколу і Йосипа. Похорон відбувся 24-го грудня 1982 року на цвинтарі Св. Тройці в Ст. Клер, Па.

Вічна Їй Пам'ять!
Секретар.

ЯРОСЛАВ ГОВЕРА, член УНС Відд. 84-го в Джерзі Сиґі, Н.Дж., помер 25-го грудня 1982 року на 26-му році життя. Нар. в березні 1956 року в Бриджпорті, Конн. Членом УНС став 1970 року. Похорон відбувся 28-го грудня 1982 року на цвинтарі „Овкловн" в Ферфілді, Конн.

Вічна Йому Пам'ять!
Мирон Литвин, секр.

ОЛЬГА ВІТОШИНСЬКА, член УНС Відд. 347-го Т-ва „Запорізька Січ" в Миллвіллі, Н. Дж., померла 26-го листопада 1982 року на 65-му році життя. Нар. 28-го лютого 1917 року в Філядельфії, Па. Членом УНС стала 1940 року. Залишила в смутку брата Фреда Матолича. Похорон відбувся на цвинтарі свв. Петра і Павла в Миллвіллі, Н.Дж.

Вічна Їй Пам'ять!
Дарія Цапар, секр.

СТЕПАН САВЧИН, член УНС Відд. 102-го ім. свв. Петра і Павла в Клівленді, Огайо, помер 22-го листопада 1982 року на 100-му році життя. Нар. 19-го березня 1882 року в Галичині. Членом УНС став 1910 року. Залишив у смутку Марію Пелгар і Стенлі Савчин. Похорон відбувся 27-го листопада 1982 року на цвинтарі свв. Петра і Павла в Пармі, Огайо.

Вічна Йому Пам'ять!
Микола Бобечко, секр.

ІВАН ПРАСКЕВИЧ, член УНС Відд. 244-го ім. св. Івана Хрестителя в Беллфонті, Па., помер 30-го листопада 1982 року на 74-му році життя. Нар. 1-го березня 1908 року в Беллфонті, Па. Членом УНС став 1927 року. Залишив у смутку дружину Елізабету, синів Дениса і Юрія та дочку Сесілію Треснер. Похорон відбувся 3-го грудня 1982 року на цвинтарі „Кавнті Меморіял Парк" в Беннер Пайк — Стейт Коледж, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар.